O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI ORIENTAL UNIVERSITETI

“OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINI O‘QITISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI” MAVZUSIDA XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA MATERIALLARI

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE MATERIALS «PROBLEMS AND SOLUTIONS FOR TEACHING PEDAGOGICAL AND PSYCHOLOGICAL SUBJECTS IN HIGHER EDUCATION»

13 dekabr 2022 yil

II-QISM

TOSHKENT-2022

UMUMIY PSIXODIAGNOSTIKA FANINI O'QITISHDA INNOVATSION PEDAGOGIK VA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING O'ZIGA XOSLIGI

Maxmudova Zulfiya Mexmonovna
Buxoro davlat universiteti
Psixologiya va sotsiologiya kafedrasi
o'qituvchisi
Jo`rayeva Zuhro Akramovna
Buxoro davlat universiteti
2-kurs talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada umumiy psixodiagnostika fanini o'qitishda innovatsion pedagogik va axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari ochib berilgan.*

Аннотация: *В данной статье раскрываются особенности использования инновационных педагогических и информационно-коммуникационных технологий в обучении общей психодиагностике.*

Abstract: *This article reveals the specific features of the use of innovative pedagogical and information-communication technologies in the teaching of general psychodiagnostics.*

Tayanch iboralar: *Kompyuterlashtirilgan diagnostika, randomizatsiya, axborot-kommunikatsion texnologiya, dinamik, va ko'p modalli qo'zg'atuvchi, eksperimental psixologiya.*

Ключевые слова: *компьютерная диагностика, рандомизация, информационно-коммуникационные технологии, динамическая и мультимодальная стимуляция, экспериментальная психология.*

Keywords: *Computerized diagnosis, randomization, information and communication technology, dynamic and multimodal stimulation, experimental psychology.*

Ijtimoiy psixologik tadqiqotlarda psixodiagnostik metodikalarni ishlab chiqish, tadbiq qilish, mavjud metodlardan samarali foydalanish va olingan natijalarni talqin qilish bilan bog'liq ko'nikma va malakalarni shakllantirish bugungi kundagi psixologlar oldidagi eng dolzarb muammolardan biri hisoblanib, bo'lajak mutaxassislarga psixodiagnostik metodikalardan foydalanishning psixometrik talablari, shuningdek psixologik testlashtirish sohalari va psixodiagnostik metodikalarni qo'llanish istiqbollari, eksperimental tadqiqotlarni tashkil qilish va uni o'tkazish to'g'risida tushuncha berish talab qilinadi.

Psixodiagnostik tadqiqotlarda axborot kommunikatsion texnologiyalarning qo'llanilishi ijtimoiy psixologik eksperiment (tadqiqot) ning sifatini, olingan natijalarning ob'ektivligini oshirishi, natijalarni qayta ishlashning tezligi va aniqligini ta'minlashi, shu asosda psixodiagnostik natijalardan klinik sharoitlarda tezkor foydalanish, o'quv jarayonida individual yondashishni amalga oshirish, qisqa vaqt oralig'ida bolalar va

kattalarning aqliy rivojlanganlik darajasini baholash, ularning kasbga qobiliyatlarini aniqlash imkonini berishini qayd qilish lozim.

Kompyuterlashtirilgan diagnostikaning ustunlik tomonlari uning o‘ziga xos metodikalarni ishlab chiqish muammosini qo‘yadi. Bu borada yechilmagan juda ko‘p masalalar mavjud. Shunday masalalardan biri qo‘llanilib kelayotgan, o‘zining samaradorligini amalda isbotlagan metodikalarni kompyuterlashtirishdir. Shu sababli an’anaviy va avtomatlashtirilgan (kompyuterlashtirilgan) metodikalarning natijalarini taqqoslashga doir tadqiqotlar o‘tkazish juda muhim.

Kompyuterlashtirilgan diagnostikaning ustunlik va bir qator chegaralanganligini tahlil qila turib shuni aytish mumkinki, to‘g‘ri tashkil qilingan holda an’anaviy va kompyuterlashtirilgan (avtomatlashtirilgan) metodikalar natijalari orasida yuqori korrelyatsiya mavjud [4, 105].

Ijtimoiy psixologik tadqiqotlarda zamonaviy axborot kommunikatsion texnologiyalarning ma’lumotlarni tejamli ko‘rinishda saqlash, tezda chaqira olish, tezkor va har tomonlama tahlil qilish va ko‘rgazmali ravishda aks ettira olish imkoniyatlaridan foydalanish turli sifat, miqdor ko‘rinishda samaralar beradi.

Birinchi toifa miqdor samaralar asosan an’anaviy psixodiagnostik eksperimentdagi ko‘rsatma berish, qo‘zg‘atuvchi materiallarni taqdim qilish va tekshiriluvchining javoblarini qayd qilish, eksperiment bayonini olib borish, turli hisoblashlarni amalga oshirish va natijalarni berish va shunga o‘xshash mashaqqatli, qiyinchiliklarni avtomatlashtirish bilan bog‘liq. Bunday avtomatlashtirish natijasida klinik tadqiqotlar yoki psixologik maslahatlar uchun zarur diagnostik natijalarning standartlik darajasi, aniqligi, va olinish tezligi oshadi.

Shunday qilib, hozirgi vaqtda tadqiqotlarda axborot kommunikatsion texnologiyalarning qo‘llanilishi asosan maxsus metodikalarning kompyuterlashtirilgan variantlarini yaratish tariqasida olib borilmoqda [5, 27].

Pedagogik konsepsiyamizning maqsadi psixologlar, amaliyotchi psixologlar va psixodiagnostlar uchun ma’lumotlarni kompyuterda qayta ishlash bo‘yicha metodik va amaliy yordam tizimini yaratish, shuningdek, oliy ta’limi jarayonida fanlararo integratsiya asosida tadqiqot usullarni axborot kommunikatsion vositalar orqali dasturiy ta’minot manbalariga doir ma’lumotlardan psixologiya fanlarini o‘qitishda foydalanib, ta’lim-tarbiya berish mazmuni, shakl va metodlari, pedagogik shart-sharoitlarini aniqlash, o‘qitish metodikasini yaratishdan iborat.

Yuqoridagi maqsadga erishish uchun quyidagi vazifalarni amalga oshirishni taqozo qiladi:

- Zamonaviy informatsion va pedagogik texnologiyalardan foydalanib noan’anaviy o‘quv mashg‘ulotlarini ishlab chiqish va uni o‘tkazish. Psixodiagnostika va eksperimental psixologiya fanining zamonaviy muammolarini metodologik jihatdan tahlil qilish;
- Psixodiagnostika va eksperimental psixologiyada hamda sohaga oid tadqiqot ishlarini olib borishda shaxsni ob’ektiv baholash uchun axborot kommunikatsiya vositalaridan foydalanish maqsadida psixodiagnostik metodlardan EHM uchun dasturlar yaratish va ularni amaliyotga kengroq joriy etish;

- Psixodiagnostik tadqiqot natijalarini matematik-statistik tahlil qilish maqsadida sof psixologik qayta ishlash dasturini ishlab chiqish va korrelyatsion bog‘lanishlardagi aniqlikka erishish (*hozirda ma’lumotlarni qayta ishlashga mo‘ljallangan SPSS dasturi mavjud bo‘lsada, u sof psixologik jihatlarini to‘liq izohlab bera olmaydi*);

- Psixodiagnostika va eksperimental psixologiya fani bo‘yicha elektron darslik va o‘quv qo‘llanmalar yaratish:

- Yangi psixodiagnostik metodikalarni ishlab chiqish, moslashtirish, modifikatsiya qilish va ularni psixometrik mezonlar asosida tekshirish;

- Talabalarda mustaqil va ijodiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish yuzasidan fan bo‘yicha uslubiy ko‘rsatma va tavsiyalar ishlab chiqish;

- Ta’lim sohasida yuqori dajaradagi xorijiy ta’lim tajribalarini joriy etishni yanada takomillashtirish;

- Dolzarb psixologik mavzularda ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish;

- Psixologik tadqiqotlar olib borish va yechimlarni amaliyotga tadbiq qilish;

- Joriy va davriy ko‘rsatkichlar va zarur resurslardan kelib chiqqan holda loyihalar ishlab chiqish, ularni optimallashtirish, shuningdek, zarur ma’lumotlar bazasini shakllantirish;

- Inson shaxsini o‘rganishning psixologik o‘lchov vositalarini shakllantirish va ularni amaliyotga tadbiq etish;

- Inson kamolotiga ta’sir qiluvchi psixologik rivojlantiruvchi dastur (trening) larni ishlab chiqish va uni amaliyotda qo‘llash;

- Buyurtmachilarning talablari asosida talabalarda kasbiy ko‘nikma va malakalarini shakllantirish va rivojlantirish maqsadida kasbiy faoliyat sohalarida malakaviy amaliyotlarni yuksak darajada tashkil qilish va uni o‘tkazish, tegishli ko‘rsatma va tavsiyalar ishlab chiqish;

- Nazariy va amaliy mashg‘ulotlarini yuqori darajada tashkil etish, o‘tkazishda soha bo‘yicha ilg‘or xorijiy va mahalliy tajribalardan, psixologiya fanining yutuqlariga asoslangan holda innovatsion pedagogik va axborot kommunikatsion texnologiyalarini ishlab chiqish va ulardan mashg‘ulotlarda samarali foydalanish;

- Sohaga oid loyihalar ishlab chiqish, ularni amalga oshirish ishlarida ishtirok etish;

- Ta’lim-tarbiya jarayonida psixologik ta’sir ko‘rsatish usullarini qo‘llash;

- Ta’lim va tarbiya jarayoniga zamonaviy innovatsiyalarni olib kirish;

- Huquq-tartibot organlari bilan hamkorlikni yanada jonlantirish, shuningdek, sud-psixologik ekspertizalarni lozim darajada takomillashtirib borish;

- Psixologiya bilan fanlararo integratsiyani (aloqadorlik) yanada takomillashtirish.

Keyingi o‘n yilliklarda psixologik tadqiqotlarda kompyuterlarni keng qo‘llash yanada rivojlandi. Psixologik eksperimentlarda kompyuterlarning qo‘llanilishi an’anaviy usulga qaraganda bir qancha ustunliklarga ega. Ularga quyidagilar kiradi:

- barcha vazifalarni tekshiriluvchilarga bir xil berishi;

- tekshiriluvchining javoblarini xolis va aniq qayd qilishi;

- psixologni mashaqqatli, bajarilishi og‘ir ishlardan (vazifalarni taqdim qilish, tekshiriluvchining javoblarining to‘g‘riligini tekshirish, eksperiment bayonini olib borish, test natijalarini qayta ishlash) ozod qilishi;

- eksperimental materiallarni randomizatsiya qilish (tasodifiy ketma-ketlikda taqdim qilish);

- qisqa vaqt oralig‘ida keng masshtabli psixologik tadqiqotlar o‘tkazish imkoniyati;

- olingan natijalarni qayta ishlash va umumlashtirishda o‘ta kuchli matematik apparatdan foydalana olish imkoniyati;

- juda ko‘p qo‘shimcha ma’lumotlarni (javob berishga ketgan vaqt, yo‘l qo‘yilgan xatolar soni va toifasi, tekshiriluvchining ko‘rsatmaga murojati soni va boshq.) qayd qilish imkoniyati;

- eksperiment o‘tkazishda yuqori malakali xodimlarning bo‘lishi talab qilinmasligi;

- diagnostik natijalarni tez olish, bu, ayniqsa, klinik holatlar va psixologik maslahat berish uchun zarur;

- dinamik va ko‘p modalli qo‘zg‘atuvchilarni taqdim qilish. Zamonaviy kompyuterlarning ekranida dinamik (o‘zgaruvchan, harakatdagi) ob’ektlarni aks ettirish mumkin. Stimullar dinamik, real hayotdagi ob’ektlarning modellari bo‘lishi mumkin. Shu bilan bir vaqtda ta’sir polimodal – tovush, tasvirlar va boshqa qo‘zg‘atuvchilarni birgalikda berish imkoni paydo bo‘ldi;

- kompyuterlar eksperiment davomida test vaqtini oshirish, chegaralash, qo‘zg‘atuvchilarni berish tempini tezlashtirish, sekinlashtirish, tekshiriluvchiga moslashtirish imkoniyatiga ega. Bu tekshiriluvchi eksperiment vaqtida ilhomlanib ketganda, qo‘rqqanda, shoshib qolgandan o‘zini yo‘qotib qo‘yganda, yoki muvaffaqiyatsizlikdan esankirab qolganda, tekshiriluvchilarning individual templari turli bo‘lganda muhim ahamiyatga ega. Vaqtning o‘zi ham alohida diagnostik parametrga aylanadi. Tajribani qo‘lda o‘tkazganda vaqt parametrlarini bosqichma-bosqich, to‘liq qayd qilishning iloji yo‘q. Kompyuterlar yordamida vaqtni to‘liq qayd qilish tekshiriluvchining individual tempini, charchashini, qo‘zg‘atuvchining shaxs xotirasi va fikrlash jarayonlariga ta’sirini o‘rganish imkonini beradi;

- kompyuter yordamida psixolog oldin o‘ta murakkab bo‘lgan statistik metodlardan foydalana oladi;

- ma’lumotlar banki (bazasi)ni yaratish. Ma’lumotlar bazasining mavjudligi, undagi ma’lumotlarni saralash, tahlil qilish imkoni psixodiagnostika uchun katta yutuq hisblanadi. Ma’lumotlar bankini yaratish qisqa vaqt oralig‘ida ishonchli, empirik jihatdan asoslangan test me’yorlarini shakllantirish imkonini beradi. Ma’lumotlar banki psixodiagnostika uchraydigan kutilmagan, g‘ayritabiiy holatlarni ajratib olish, tahlil qilish imkoni beradi [1, 81].

- testga o‘yin elementlarini va motivatsiyani kiritish.

- test natijalarini psixolog uchun tanish bayon shaklida yoki turlituman grafiklar, jadvallar, profillar, tahlil qilinayotgan tanlanmaning natijalarini umumlashtirilgan, taqqoslovchi gistogrammalar,

diagrammalar tarzida aks ettirish mumkinligi;

- intellektual (aqliy) interfeys. Aqlli interfeys psixodiagnostik tadqiqotni tayyorlash va uni o‘tkazish davomida, avtomatik tarzda yoki talabga binoan, turli ma’lumotlar, tushuntirishlar, tavsiyalarni berib borishi;

- kompyuterlashtirilgan psixodiagnostikaning maqtovga loyiq yana bir tomoni avtomatik tarzda keng va asoslangan psixodiagnostik xulosani verbal ko‘rinishda

shakllantirishidir. Avtomatik psixodiagnostik xulosaning ikki turi farqlanadi. Birinchisi tekshiriluvchi uchun mo'ljallangan, ikkinchisi esa psixodiagnost uchun. Tekshiriluvchi uchun xulosa hayotiy, tushunarli tilda, tekshiriluvchiga zarar keltirmaydigan shaklda beriladi.

Pedagog mashg'ulot jarayonini integratsiyalashgan ta'lim vositalaridan foydalangan holda tashkil etsa, talabalar darsda o'tiladigan mavzularni tez va oson tushunib oladilar. Integratsiyalashgan ta'lim vositalari asosida mashg'ulot o'tilayotganda talabalar berilayotgan bilimlarni puxta o'zlashtirishi bilan birga olgan bilimlarini xalq xo'jaligining barcha sohalari bilan bog'lashni tushunib yetadilar. Integratsiyalashgan ta'lim vositalari orqali tushuntirishda psixodiagnostik manbalariga oid ma'lumotlardan foydalanish pedagog shaxsiga ulkan imkoniyatlar yaratib beradi.

ФОЙДАЛАНИЛГАН ADABIYOTLAR:

1. Олимов Л.Я., Махмудова З.М. Психологические механизмы девиантного поведения. Психология XXI века. Ярославль., 2020. – С. 125-127.

2. Олимов Л.Я., Махмудова З.М. Стрессли вазиятларда психологик ҳимоя механизмлари ва копинг хулқ-атвор намоён бўлишининг ижтимоий психологик хусусиятлари: стрессли вазиятларда психологик ҳимоя механизмлари. Psixologiya ilmiy jurnali. 2020 yil, 4 son 109-115 b.

3. Олимов Л.Я., Махмудова З.М. Ўсмирларда психологик ҳимоя механизмларининг намоён бўлишининг ўзига хослиги. Psixologiya ilmiy jurnali. 2021 yil, 4 son 103-112 b.

4. Олимов Л.Я., Махмудова З.М. Экстремал вазиятларда копинг хулқ-атвор ва стратегиялар намоён бўлишининг ижтимоий психологик хусусиятлари. Psixologiya ilmiy jurnali. 2021 yil, 3 son 98-106 b.

5. Olimov L.Ya, Baratov Sh. R. Авезов О.Р. Psixologiya nazariyasi va tarixi. Darslik. "O'zbekiston faylasuflari milliy jamiyati" nashriyoti. Toshkent. 2019. -B. 494.

6. Olimov L.Ya. Shaxs psixologiyasi. "Durdona" nashriyoti. Buxoro. 2019. -B. 280.

7. Олимов Л.Я., Эшов Э.С. Авезов О.Р. Девиант хулқ-атвор психологияси. "Durdona" nashriyoti. Buxoro. 2019. – B. 420.

8. Olimov L.Ya. Xulqi o`gishgan bolalar psixologiyasi. Darslik. Buxoro, "Durdona". 2019. – 460.

9. Olimov L.Ya, Avezov O.R., Baratov Sh. R. Psixologiya nazariyasi va tarixi (o`quv qo`llanma) https://library.sammi.uz/Library/ 1 (1), Ўзбекистон

10. Олимов Л.Я. Глобаллашув шароитида ахборот-психологик хавфсизликни таъминлаш. journal.buxdu.uz 2 (2), 141-144

11. Олимов Л.Я., Махмудова З.М. Ўсмирларда психологик ҳимоя механизмларининг намоён бўлишининг ўзига хослиги. XXI аср психологияси 1 (1), Ўзбекистон.

MUNDARIJA

I-SHO‘BA:

OLIY TA`LIM MUASSASALARI TALABALARIDA PSIXOLOGIK-PEDAGOGIK BILIMLARNI SHAKLLANTIRISH MASALALARI

IV-SHO‘BA:

BO‘LG’USI KADRLARNI TAYYORLASHDA KASBIY XUSUSIYATLARNI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ABDULLAYEVA G.I., MAXAMADJONOVA M.M. Bo‘lg‘usi o‘qituvchilarni madaniyatlararo kompetensiyasini media matnlar yordamida takomillashtirish imkoniyatlari va yo‘llari	5
БАРАТОВА. Д. Ш. Маҳаллада аҳолининг турли гуруҳларига психологик хизмат кўрсатиш	12
BARATOV.X.SH. Sportchi yoshlarga psixologik xizmat ko‘rsatishning o‘ziga xos xususiyatlari	16
DADABAEVA N.U. Aspects of professional skills in the training of future professionals	19
JABBOROV X.X. Ta`lim muassasalarida tarbiya jarayoni samaradorlogining asosiy psixologik shart-sharoitlari”	22
ЖУМАЕВА.Ю.Р Форсайт технологияси асосида касбий фаолиятга тайёрлашнинг инновацион фаолиятини амалга ошириш	27
КАБИРОВА.З. М. Ўқув жараёнига аралаш таълим технологияларини жорий этиш	30
КОЗЛОВ В. В. Проблемы формирования профессиональных качеств при подготовке будущих психологов	35
MUROTMUSAEV K.B., QURBONOVA N. SH., ERMATOV A. X. Tafakkur psixologiyasi	38
SULTONOVA D.G‘ Ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalar va masofaviy o‘qitishning psixologik jihatlari	40
UMAROVA M.KH., IBROGIMOVA D.A. Bo‘lg‘usi pedagog kadrlarni tayyorlashda kasbiy xususiyatlarni shakllantirish istiqbollari	43
UMAROVA N. SH., UMAROVA N. Y. “Касбий шаклланишда жараёнида гендер тенглик муаммосининг назарий таҳлиллари”	48
XALIKOVA SH.T. HAKIMOV B. Sevimli kasb tanlashdagi muammoar va ularni bartaraf etish usullar	52
HAMIDULLAYEV F.SH., MUXTOROV A. Xalq ta’limi tizimida o‘quvchilarni kasb-hunarga yo‘naltirish ishlari:muammo va ularning yechimlari	54
ХОХЛОВА Л. П. Репертуар интерактивных площадок в обучении студентов вузов	57
XUDOYBERDIEVA K.O. O‘quvchilarni kasbga yo‘naltirishning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	62
ЭРНАЗАРОВА. Г. О. Бўлажак ўқитувчиларда касбий - педагогик компетенцияларни шакллантириш асослари	65

V-SHO`BA:

OLIY TA`LIM MUASSASALARIDA TA’LIM-TARBIYA JARAYONINI SAMARALI BOSHQARISHNING ASOSIY PSIXOLOGIK SHART-SHAROITLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ABDUKADIROVA G.X. The role of pedagogical software tools in improving educational efficiency	73
АБДУРАСУЛОВ Ф. П., БАВБЕКОВА А. Э., АБДУЖАЛИЛОВА С. А. Взаимоотношения с окружающими у подростков с разными типами акцентуации характера	77
АБИРОВА У. А., ТЎРАҚУЛОВА Ф. А., РАХИМБЕРДИЕВА И. З. Оила, маҳалла ва таълим муассасаси ижтимоий ҳамкорлиги”ни такомиллаштиришнинг устувор вазифалар	82
ВОХИДОВА Н. Х., АБДУЛХАЕВА М. Тарбиявий фаолият функциялари ва компетентлик	85
MAMANAZAROV U.B.,NORTOJIYEVA Z. Turli yosh davrlarida ijtimoiy tarmoqlarning psixologik ta’siri	90
MIRSAGATOVA N. S., QOBILJONOVA M. Barkamol avlod tarbiyasi—tarqiyot kafoloti	95
MUROTMUSAEV K.B., MERVE YILMAZ , DJELYALOV M. Z. Pedagogical leadership as a resource for development education	101
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТАНГРИКУЛОВА Р. Социально-психологические особенности лидерства в управлении	107
МУРОТМУСАЕВ К.Б., МАХМУДОВ Р. Психологические факторы религиозного воспитания у детей и подростков.	114
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТУРАПОВ Х.М, Психология девиантного поведения школьников	117
NABIEV E.E. Maktabgacha ta’lim sifati va samaradorligini ta’minlashga yo‘naltirilgan jarayonlarni tashkil etish va boshqarish	120
PARPIYEVA SH. A., SHOKIROVA F. Z., CHORIYEVA M. V. Psixologiya fanlaridan seminar mashg`ulotlari	126
ТУРГУНБОЕВ Ж. Роль и значение менеджмента в образовательных учреждениях	131
ФАЙЗИЕВА М.Х. Талабаларда психологик ҳимояни шакллантириш қадриятлар тизимининг омили сифатида	133
SAIDOVA N.I..SHAMSIYEVA M.I. O‘quvchi yoshlarda jinsiy tarbiyaning psixofiziologik asoslari	135
SANAYEV A. K., KARIMOVA S. O., SULTONOVA L. O. Nuqsoni bor maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashning psixologik jihatlari	140
SANAYEV A. K., BOZORBOYEVA M.T., ABDURAZZOQOVA D. B. Qo`rquvlar: uning sabablari va oqibatlari	144
TOIROVA.M.M. Tasavvuf psixologiyasi va uning shaxs tarbiyasidagi o’rni	146
ТОШОВ М. Ж. Педагогические условия эффективного взаимодействия по воспитанию духовно-нравственных семейных ценностей у подростков	150

ТОШОВ М. Ж. Xorijiy davlatlarda shaxsni tarbiyalashdagi muhim omillar	156
ТОШЕВ М. Ж. Влияние глобализации на развитие современного традиционного семейного воспитания	163
ХОЛМАТОВ М. А. Бола шахсида диний бағрикенглик шаклланишида оиладаги тарбиянинг аҳамияти	168
ШАФИЕВА Э. И., МУРОТМУСАЕВ К.Б. Воздействие буллинга на психологические здоровье детей и подростков	171
A.OLIMOVA.Talabalarni ijodiy faoliyatga tayyorlashda raqamli ta’lim texnologiyalaridan foydalanish yo‘llari	176
SHODMONOVA SH.S., ABDUNAZAROVA Z. XAMRAYEVA Q. Talaba-yoshlarda reproduktiv salomatlikni shakllantirish omillari	180
SHODMONOVA SH.S., BOZOROVA M., ERGASHOVA S. Oilada farzandlarni mafkuraviy imunitetini shakllantirish mexanizmlari	183
YULDASHEV S. R., MAXMUTBOYEV R. SH. Jazoni ijro etish muasassalaridan ozod qilingan shaxslarni qayta moslashish jarayoni: muammolar va istiqbollari	186

VI-SHO`BA:

TALABALAR JAMOASIDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING IJTIMOIY-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
ИСМОИЛОВА Н., ЗОКИРЖОНОВА Ш. Бугунги кун талабасида информацион стресс ва стрессга барқарорлик муаммоси	193
МАРАТОВ Т. Ғ. Диний идентификациянинг психологик характеристикаси	197
МАХАМАТОВА Н.Б. Талабаларда алтруистик мотивларнинг намоен булишига шахс хусусиятларининг таъсири	201
MAXMUDOVA D. A., RUSTAMJONOVA M. D., DILSHODOVA M. R. Talabalik davrida ta’lim olishning ijtimoiy psixologik xususiyatlar	205
MIRSAGATOVA N. S., KARIMOVA M. Pedagogik nizoning kelib chiqish sabablari va uni bartaraf qilish yo’llari	208
MUROTMUSAYEV K.B., ОЧИЛОВА М. А. Психологические аспекты преступности несовершеннолетних	210
MUROTMUSAYEV K.B., TUROPOV X.M. Motivatsiyaning boshqaruvdagi psixologik roli va ahamiyati	214
MUROTMUSAYEV K.B., ASXUJAYEV N. F. “drokning xususiyatlari va patologiyasi	216
MUROTMUSAYEV K.B., KAMOLOVA R. Tasavvuf ilmining inson psixologiyasi bilan o'zaro bog'liqlik jihatlari	222
МУРОТМУСАЕВ К.Б., САЛАХОВА Ш. Страх успеха и как с ним справиться?	225
МУРОТМУСАЕВ К.Б., ТАНГРИКУЛОВА Р., ТАНГРИКУЛОВА Р. Семейная психология: проблемы и причины разводов	228

НОРҚЎЗИЕВ Д. Б. Шахсда ҳаётий стратегиялар шаклланишида ўз-ўзига бўлган муносабатнинг ўрн	234
KARIMOVA B., NASIROVA Z.M.Talabalarda shaxslararo munosabat madaniyatini rivojlantirishninig hozirgi kundagi dolzarbligi”	239
КУШАКОВА Н.И., ЙЎЛДАШЕВА С. С., АМИНЖОНОВА М. К., НАЖИМОВА Ф. Н. Оила барқарорлигида ижтимоий психологик омилларининг келиб чиқиши	245
PULATOVA D. R., EGAMBERDIEVA F. O. Improving students’ professional communicative competence based on corpus based approach	249
RUSTAMOVA B.A. Talabalar jamoasida shaxslararo munosabatlarning ijtimoiy-psixologik xususiyatlari	254
СУЛТАНОВА А.А., КЛИМОВ Е. ПАРМАНОВ Р. Социально-психологическая характеристика межличностных отношений в студенческом сообществе.	258
UMAROVA M.KH., PULATOVA M.S. Social pedagogical and psychological features of interpersonal relations in the student community	262
ХОЛЙИГИТОВА Н. Х. Концепция мотивационного аспекта	266
USMANOVA SH. D. Shaxcning kasb tanlashi va kasbiy shakllanishining psixologik aspektlari	269

VII-SHO`BA:

PEDAGOGIK FAOLIYATDA YUZAGA KELADIGAN MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Maqolaning nomlanishi	Bet
АБДУРАСУЛОВ Ф. П., АРАКУЛОВ Г. Т., ЭРКИНОВА М. Т., МИРЗАХМАТОВ А.Х. Педагогические условия развития творчества в современном образовании	277
G'AYBULLAYEVA D. U., QURBONOVA Z. Yangi renessans davrida jamiyatning intellektual qobiliyatini rivojlantirish	282
DJUMANAZAROVA Z. K. Economics and mathematics: their interaction	284
ДАВЫДОВА Ю. А., САБИРОВА Е. З. Психологическое благополучие в образовательной среде Кыргызской Республики	288
ЭГАМБЕРДИЕВА Ф.У., АБДУҚАҲҲАРОВА Ё. Девиант хулқ-атвор педагогик муаммо сифатида	293
NORBOYEVA A. Kattalarni o’qitishning zamonaviy metodlari	297
KAMOLOV O. S., IBROXIMOV D. M. Mahalliy byudjetlarning xarajatlarini boshqarishdagi mavjud muammolar ularni hal etish imkoniyatlari”	301
JUMANIYOZOV O., ELMURODOV J.A. Matematik modellashtirish asosida iqtisodiy masalalarni yechish	307
ИСМАГИЛОВА Ф. С. БАФАЕВ М. М. К проблеме формирования установки академические стандарты исследования у магистрантов: Обучение логическим методам индукции и дедудкции.	310
ИСМОИЛОВА Н.,ТЎЙЧИЕВА Ш.. Мактабгача таълим муассасаси педагог ходимларида стрессга барқарорликни диагностика қилиш масалалари	315

КАРИМОВА Б.Э., ABDUSAMADOV A.A. Tabiatga muvofiqlashtirilgan pedagogik kreativlik	319
ЛУҚМОНОВ А.С. Ҳомиладор аёлнинг психологик хусусиятлари	323
MARDANOV A. Yu. Kichik biznes rivoji-ertangi kun poydevori	329
MAXMUDOVA D.A., TO'HTAXO'JAYEVA M. O. Shaxs o'z salohiyatini ro'yobga chiqarishining muammosi	335
МУСУРМОНОВ Р., ХУРРАМОВ К.М.,СУЯРОВ А.М. Ўқувчиларнинг дарсга бўлган муносабатини кластер асосида ўрганиш	338
MUSURMONOV R., SULTANOVA D., HAKIMOVA I. Shaxs fazilatlari tarkib topishidagi nuqsonlarni oldini olish pedagogik muammo sifatida	342
MUXSIYEVA A., SULTONOVA S. Oilada farzand tarbiyasi davlat siyosatidagi ustivor muammo sifatida	346
НАМУРАТОВА М. У., АБДУРАСУЛОВ Ф. П., САНАЕВ А. К. Тревожность у детей дошкольного возраста. причины возникновения тревожности и особенности ее проявления	350
SAMATOVA I. A., NAJIMOVA SH. O'quvchilarning ijtimoiy-siyosiy kompetensiyasini shakllantirish ijtimoiy pedagogik muammo sifatid	354
ТОШЕВ М. Ж. Влияние глобализации на развитие современного традиционного семейного воспитания	357
ТУРСУНОВ Л. С., АШУРОВА Д. И. Педогогик соҳада касбий сўнишнинг ижтимоий -психологик асослари"	362
ТЎЙЧИЕВА. Г. М. Бўлажак мутахассисларда касбий-билиш компетенциясини шакллантиришнинг педагогик шарт-шароитлари	366
УМРИХИНА В. И., ИШКИНА М. Вопросы адаптации первокурсников в вузе	370
ФАЙЗИЕВА Образовательный менеджмент: от теории к практике	375
HAKAN SEYHAN . Psychological rehabilitation of war participants	378
HUSEYNZADA M. V. Deprivation of parental care as a risk factor	383
ШАФИЕВА Э. И. Размышления о современных проблемах психологии	386
SHERNAYEV A. A. Aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatida moliyaviy menejmentni tashkil etish samaradorligini oshirish masalalari	391
ШОУМАРОВ Ғ. Б. Ўзбекистон олий талими муассасиларида педагогика ва психология фанларини ўқитилишига оид муаммо ва ечимлар	397
ҚУРБОНОВА З.А. Оилавий қўшничилик муносабатларини ривожлантиришнинг илмий – назарий асослари	401
KURBANOVA Z. A. Improving the pedagogical mechanism of stabilization of family and neighborhood relations in uzbekistan	404
ЮЛДАШЕВ С Р., ЭРКАЕВА С. А. Аёлларни диний экстремизмга жалб қилиш мақсадида қўлланиладиган манипулятив таъсир кўрсатиш усуллари	407
Аскарова Г., Абдумажитова Н., Пути повышения коммуникативной компетентности в формировании профессиональных качеств у будущих педагогов-психологов	411

SABOXIDDINOVA Sh. X. O‘smirlik davrida hayotiy barqarorlik shakllanishining o‘ziga xosligi	415
ЮЛДАШЕВ С. Р. Особенности психологической реабилитации и реинтеграции репатриантов в республике узбекистан	419
АСКАРОВА Г. АБДУМАЖИТОВА Н. Пути повышения коммуникативной компетентности в формировании профессиональных качеств у будущих педагогов-психологов	422
НИЯЗМЕТОВА Г. И. Педагогларнинг ўз профессионал карьерасини тўғри ташкил этиши олий ўқув юртларида таълимнинг сифатини белгилаб берувчи омил эканлиги	426
ҲАЙДАРОВ С.А. Ўзбекистон тарихини ўқитишда бобурнома асари асосида таълим-тарбия бериш усуллари.	430
ПАРДАЕВ Б. Бошланғич синф ўқувчилари ижтимоийлашувини таъминлаш педагогик муаммо сифатида	433
OLIMOV L. Y. Sud psixologik ekspertizasi mavzusini o‘qitishda qiyofa va vizual psixodiagnostika muammosining yoritilishi	437
MAXMUDOVA Z.M., JO‘RAYEVA Z.A. Umumiy psixodiagnostika fanini o‘qitishda innovatsion pedagogik va axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanishning o‘ziga xosligi	442

“OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA FANLARINI O‘QITISHNING MUAMMO VA YECHIMLARI”

Xalqaro ilmiy–amaliy konferensiya materiallari

II-QISM

Mas’ul muharrir:

F.Egamberdieva – Pedagogika va psixologiya kafedrasi mudiri, dotsent.

Tahrir hay’ati a’zolari:

K.Muratmusaev – t.f.n., dotsent v.b.

D.Pulatova - p.f.n., dotsent.

M.Toshov – p.f.n., dotsent.

Taqrizchilar:

Umarov B.M. – ps.f.d., professor.

Xalilova Sh.T. - ped.f.d., professor.

Bosishga 12.12.22 yilda ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1/8. Ofset qog’ozi. Ofset bosma.
«Times New Roman» garniturasi. . Bosma tabog’i 33,0.
Adadi 20 nusxa. Bahosi kelishilgan narhda.

«Oriental Universiteti» nashriyot - tahririyatida nashrga nashrga tayyorlandi.
Toshkent shahar, Mirobod tumani, U.Nosir ko‘chasi 154.